

ЗБІР І КОМУНІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Мачуга Р.І.,

*к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин і міжнародної інформації
Тернопільського національного економічного університету*

- A** *Визначено основні засади формування інформаційної бази системи бухгалтерського обліку. Проведено аналіз стадій збору інформації. Розкрито й обґрунтовано найбільш оптимальну форму представлення інформації. Досліджено способи і засоби комунікації й визначено найбільш перспективні.*
- B** *Система бухгалтерського обліку, управління підприємством, база даних, збір інформації, комунікація інформації.*

СБОР И КОМУНИКАЦИЯ ИНФОРМАЦИИ В СИСТЕМЕ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА

Мачуга Р.И.,

*к.э.н., доцент, доцент кафедры международных экономических отношений и международной информации
Тернопольского национального экономического университета*

- A** *Определены основные zásады формирования информационной базы системы бухгалтерского учёта. Проведён анализ этапов сбора информации. Установлена и обоснована наиболее оптимальная форма представления информации. Исследованы способы и средства коммуникации информации и определены наиболее перспективные.*
- B** *Система бухгалтерского учёта, управление предприятием, база данных, сбор информации, коммуникация информации.*

COLLECTION AND COMMUNICATION OF INFORMATION IN ACCOUNTING SYSTEM

Machuga R.I.,

PhD in Economics, Associate professor, Department of International Economic Relations and International Information, Ternopol National Economic University

- A** *The basic principles of forming of the information database of accounting system have been defined. The analysis of the stages of information collection process has been conducted. The most optimal form of information presentation has been determined and substantiated. Ways and means of communication have been investigated and the most perspective of them have been identified.*
- B** *Accounting system, business management, database, information collection, communication of information.*

Постановка проблеми

У сучасних умовах господарювання для досягнення високої ефективності діяльності підприємства важливе значення має адекватне функціонування його системи управління. Основою такої системи, безумовно, є система бухгалтерського обліку, яка є головним постачальником як облікової інформації про стан справ на підприємстві, так і іншої управлінської інформації, як правило, із зовнішнього середовища. Сукупність таких відомостей, їх релевантність та своєчасне постачання апарату управління дозволить створити відповідне інформаційне забезпечення, яке буде для менеджерів різних ланок управління основою для прийняття управлінських рішень у межах їхньої компетенції, для економістів – джерелом формування низки економічних показників, проведення аналізу за станом фінансово-господарської діяльності, здійснення контролю тощо. З іншого боку, відсутність адекватної інформації, яка необхідна для процесу управління, призводить до певної інформаційної невизначеності, яка,

у свою чергу, може привести до прийняття необґрунтованих рішень.

Забезпечення апарату управління необхідною інформацією на різних підприємствах відбувається по-різному: використовуються різні інформаційні ресурси і джерела, комунікація інформації між користувачами інформаційної системи відбувається з урахуванням наявних технічних і програмних засобів, використовуються доступні й загальноприйняті способи представлення інформації. Також застосовуються різні підходи до збору інформації й оцінки її відповідності потребам користувачів.

Підготовка якісного інформаційного забезпечення процесу управління є важливим етапом, від якого безпосередньо залежить ефективність всієї господарської діяльності підприємства. Не менш важливою також є й організація раціонального обміну інформацією. Її цілеспрямована комунікація забезпечуватиме користувачів системи бухгалтерського обліку необхідним матеріалом для підготовки варіантів і прийняття управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідженням функціонування системи бухгалтерського обліку займалися як вітчизняні, так і зарубіжні вчені. Зокрема Берсуцький Я.Г., Глушков В.М., Гуцайлук З.В., Івахненко С.В., Кузнецова С.А., Кузьмінський Ю.А., Новак Е., Свірко С.В., Соколов Я.В., Сопко В.В. та низка інших науковців. У їхніх працях система бухгалтерського обліку розглядається як основний постачальник інформації для потреб управління. Також ці автори досліджували питання функції, мети і завдань облікової системи. Значну увагу науковці приділяють формуванню інформаційного забезпечення системи бухгалтерського обліку. Водночас у дослідженнях цих фахівців не розглядаються детально питання, що пов'язані з безпосереднім збором управлінської інформації, варіантами її представлення, а також способами і засобами поширення серед користувачів інформаційної системи. З огляду на це і сформульовано мету та зміст цього дослідження.

Мета статті

Метою статті є розробка засад збору інформації для системи бухгалтерського обліку та принципів організації її ефективної комунікації між користувачами системи.

Виклад основного матеріалу

У наукових працях часто досліджуються питання функцій, мети і завдань системи бухгалтерського обліку. До таких, наприклад, належать праці Свірко С.В. [8], [9], Кузьмінського Ю.А. [10], [11] та інші. На нашу думку, основною функцією системи бухгалтерського обліку як інформаційної системи є саме інформаційна [7, с. 47]. Саме вона найточніше відображає її суть, специфічні способи вираження властивостей та реалізації суспільного призначення. У цьому контексті основною метою та завданням бухгалтерської системи є формування інформаційної бази про діяльність господарюючого суб'єкта у вигляді, найбільш придатному для використання потенційними споживачами. Причому вся сукупність робіт зі збору, реєстрації, зберігання, опрацювання та передачі інформації користувачам зазвичай вважається інформаційним або ж технічним процесом інформаційної бухгалтерської системи. Виходячи з цього, також можна сформулювати завдання, які має виконувати зазначена система:

- швидке і пристосоване до потреб інформування керівництва про різні ланки діяльності підприємства;
- точна, зручна і своєчасна комунікація інформації між учасниками різних виробничих процесів і структурних підрозділів на підприємстві;

- підготовка адекватних варіантів управлінських рішень та обґрунтування найбільш оптимальних.

Для реалізації цих завдань потрібно, щоб на підприємстві функціонувала і підтримувалася завжди актуальна інформаційна база. Причому вона повинна складатися не лише з відомостей, які продукуються безпосередньо бухгалтерським обліком, а й з інших видів інформації, що може бути корисною для управління підприємством. Тут може йтися про різні види як економічної інформації, так і іншої, що надходить до підприємства із зовнішнього середовища.

Основою такої інформаційної бази системи управління підприємством, як правило, є різна документація. Це можуть бути документи стандартизовані й уніфіковані, а також будь-які інші, що відображають інформацію, корисну для прийняття управлінських рішень. При формуванні вказаної інформаційної бази потрібно дотримуватися таких засад [2]:

- документація повинна бути настільки розгорнутою, наскільки це потрібно для функціонування інформаційної системи;
- структура документації повинна передбачати можливість інтеграції і планування системи управління;
- перед опрацюванням документації потрібно встановити принципи її створення;
- документація повинна бути зрозумілою і прийнятною для її користувача;
- документація перед передачею до користувача повинна бути перевірена і затверджена;
- у документації потрібно уникати зайвих повторень;
- кожен створений документ повинен мати однозначний спосіб ідентифікації своєї назви і версії;
- кожна сукупність документів повинна мати чітку структуру з відповідними змістом (описом) і нумерацією сторінок.

Дотримання цих засад дозволить сформувати відповідне інформаційне забезпечення для адекватного управління підприємством. Також їх запровадження при розробці інформаційної системи бухгалтерського обліку дозволить уникнути надмірної розбудови системи, дублювання інформаційних повідомлень та організувати оптимальну її структуру. Це, у свою чергу, безпосередньо позитивно впливатиме на якість і ефективність функціонування інформаційної системи загалом.

Будь-яка інформаційна система вже на стадії свого запровадження на підприємстві володіє великою базою різної документації. Наприклад, інформаційні системи автоматизації бухгалтерського обліку постійно накопичують облікову документацію, яку безпосередньо використовують і продукують. Але

якщо говорити про інформаційну систему бухгалтерського обліку як систему управління підприємством, то для її ефективного функціонування постійно потрібна й інша інформація як із внутрішнього, так і з зовнішнього середовища. Враховуючи надмірність інформації, що продукується особливо в зовнішньому середовищі підприємства, збір і нагромадження корисної інформації є складним і нестандартним процесом, який потребує детального аналізу.

Згідно з польським науковцем Едвардом Новаком, збір і нагромадження інформації, необхідної для управління підприємством, є процесом багатетапним, що включає різні інформаційні процеси [3, с. 86]. Щодо інформаційної системи бухгалтерського обліку, яка є центральною в системі управління підприємством, на нашу думку, цими процесами є:

- збір інформації;
- обробка інформації;
- передача інформації;
- використання інформації при прийнятті управлінських рішень;
- реєстрація і групування інформації (архівування) для можливості подальшого використання.

Зазначені інформаційні процеси відображають своєрідний алгоритм, який показує «шлях» інформації, що використовується в управлінні підприємством. Причому цей «шлях» може бути циклічним, оскільки одна і та ж сама інформація може використовуватися багаторазово або ж наступна інформація може включати вже наявну попередню (за принципом сумування, нарощування). Наприклад, піврічний баланс підприємства містить сукупну інформацію з двох попередніх квартальних, а річний баланс відповідно – з двох попередніх піврічних (або ж чотирьох квартальних). Іншим прикладом можуть бути зведені документи (платіжні відомості, товарні звіти, звіти касира), які складаються на основі використання даних з однорідних первинних документів (прибуткові та видаткові касові ордери, накладні, акти прийому робіт). Також сюди можна віднести і накопичувальні документи (табелі обліку робочого часу, лімітно-забірні картки, відомість випуску готової продукції), які дозволяють акумулювати інформацію про однотипні господарські операції, що відбулися протягом певного проміжку часу (день, декада, місяць). Такі накопичувальні документи використовуватимуться після внесення до них останнього запису і підбиття загальних підсумків.

Кожен із зазначених інформаційних процесів характеризується своєю специфікою, має різний час реалізації і період повторюваності, різних або ж

спільних виконавців, специфічні способи і засоби автоматизації.

Збір (пошук) інформації – це перший інформаційний процес у ланцюгу підготовки інформації для адекватного управління підприємством. Від якості його реалізації залежатиме відповідно і якість та ефективність усіх наступних інформаційних процесів. Пошук інформації, як правило, також відбувається в кілька стадій. Найбільш поширені з них [1, с. 14]:

- формулювання інформаційної проблеми;
- локалізація і визначення джерел інформації;
- безпосередній збір інформації;
- організація зібраних даних;
- оцінка якості зібраної (у деяких випадках і опрацьованої) інформації;
- поширення зібраної і опрацьованої інформації.

Зазначені стадії пошуку інформації є узагальненими і можуть бути застосовані в різних галузях. Щодо бухгалтерського обліку як інформаційної системи управління підприємством, то їх застосування потребує певної деталізації й уточнення. Приклад такого уточнення наведено в табл. 1.

У табл. 1 останньою стадією пошуку та збору інформації є її поширення і представлення. Зокрема в останньому стовпці таблиці наведено засоби автоматизації, які можуть при цьому використовуватися. Вибір конкретного виду програмного забезпечення для цієї мети залежатиме, як правило, від того, в якому вигляді знайдена інформація буде найбільш придатною до її використання конкретними споживачами. У зв'язку з цим наведений перелік засобів автоматизації (як і для інших стадій) є лише орієнтовним, він може змінюватися залежно від конкретних потреб представлення інформації, її обробки тощо.

Загалом інформацію, потрібну для управління підприємством, можна представляти у вигляді:

- звичайних числових даних у поєднанні з текстовим описом;
- таблиць даних за визначений період (звітний період);
- таблиць даних за визначений період у порівнянні з плановими даними;
- графічного представлення;
- поєднання текстової інформації з табличними даними і графічною візуалізацією (наприклад, у зведених звітах чи презентаційних матеріалах).

Із наведених варіантів представлення інформації найбільш широко використовується табличний, оскільки він найлегше піддається автоматизованому опрацюванню. Табличне представлення інформації також має низку інших переваг, які потрібно враховувати при розробці інформаційного забезпечення

ХАРАКТЕРИСТИКА СТАДІЙ ПОШУКУ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ Таблиця 1

СТАДІЯ	ПОШУКОВІ ЗАПИТАННЯ	СУТЬ СТАДІЇ	МОЖЛИВІ ЗАСОБИ АВТОМАТИЗАЦІЇ
Формулювання інформаційної проблеми	Що потрібно знати? З якою метою? Що відомо? Які пошукові запити використати?	Встановлення інформаційної потреби. Визначення наявних власних інформаційних ресурсів. Формулювання стратегії пошуку інформації	Текстові і табличні редактори
Локалізація і визначення джерел інформації	Де можна знайти потрібну інформацію? Які джерела інформації є достовірними? Яка буде вартість пошуку інформації?	Пошук і аналіз різних можливих джерел інформації. Їх розподіл на достовірні, можливі і недостовірні. Визначення можливих витрат на пошук і майбутній збір інформації	Власні системи автоматизації обліку (бази даних, фінансова звітність, відомості синтетичного й аналітичного обліку тощо). Програми-браузери (пошук в Інтернеті). Комерційні (безкоштовні) бази даних на електронних носіях. Електронні таблиці (робота з базами даних і проведення розрахунків)
Безпосередній збір інформації	Які дані з наявних найбільш важливі? Як записати/зберегти інформацію?	Перегляд інформації з різних джерел. Попередня оцінка достовірності джерел. Вибір і збереження інформації	Текстові редактори, браузері, програми перегляду pdf-файлів. Програми роботи зі сканерами, цифровими фотографіями. Електронні таблиці і системи управління базами даних. Програми-архіватори. Системи автоматизації бухгалтерського обліку
Організація зібраних даних	Як оптимально використати зібрану інформацію? Чи достатньо знайденої інформації?	Порівняння, класифікація, групування та фільтрування інформації, що походить з різних джерел. Аналіз даних на предмет повноти, адекватності, вірогідності. Планування способу поширення інформації	Засоби систем управління базами даних (фільтрування, групування, сортування). Програми для візуалізації даних. Програми для математичних і статистичних розрахунків. Текстові редактори
Оцінка якості зібраної інформації	Чи зібрана інформація є вірогідною? Чи відповідає отримана інформація пошуковій меті?	Перевірка вірогідності отриманої інформації. Оцінювання її форми і змісту. Загальна оцінка інформаційного процесу	—
Поширення зібраної і опрацьованої інформації	Як представити і поширити зібрану інформацію? Хто повинен отримати доступ до зібраної інформації?	Встановлення форми представлення отриманої інформації (текстова публікація, таблиця, база даних, презентація, графічне представлення тощо). Надання доступу до інформації та її поширення	Текстові і табличні редактори. Системи управління базами даних. Програми створення презентацій. Засоби візуалізації даних. Засоби електронної пошти. Програмне забезпечення й інтернет-сервіси синхронізації даних. Сервіси «хмарних» технологій

Джерело: Опрацювання власне на основі [1].

інформаційної системи бухгалтерського обліку. До них належать:

- правильно сформована таблична інформація легко піддається операціям групування, сортування і фільтрування за вибраними критеріями;
- можливість легкої побудови консолідованих і зведених таблиць для аналізу даних;
- можливість збереження інформації в реляційних базах даних, які у своїй основі використовують її табличне представлення;
- значна частина первинних бухгалтерських документів складається саме в табличній формі (наприклад, акт приймання-передачі основних засобів, журнал обліку вантажів, що надійшли, лімітно-забірна картка, картка складського обліку матеріалів, картка обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів, таблиць обліку використання робочого часу, розрахункові і розрахунково-платіжні відомості, прибутково-видаткова накладна на бланки суворої звітності тощо);

- для узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку та систематизації інформації складаються оборотно-сальдові і шахові відомості, меморіальні ордери, журнали ордерів, книга Журнал Головна, Головна книга, які мають табличну форму. Вони в подальшому використовуються для складання достовірної фінансової звітності;
- фінансова звітність підприємства оформляється у вигляді таблиць, бланки звітності в Інтернеті поширюються саме у вигляді таблиць (файли MS Word або MS Excel);
- консолідація фінансової звітності для підприємств, що мають дочірні підприємства, та її зведення для об'єднань підприємств відбувається швидко і ефективно за рахунок табличного подання інформації та використання табличних редакторів або спеціалізованого програмного забезпечення автоматизації обліку;
- більшість бухгалтерських документів, які створюються чи з якими працюють інформаційні

системи автоматизації бухгалтерського обліку (наприклад, «Парус: Бухгалтерський облік», «1С:Бухгалтерія 8»), мають саме табличну форму і завантажуються для редагування в стандартний табличний редактор.

Зібравши і підготувавши необхідну для управління підприємством інформацію, потрібно забезпечити її надходження до кінцевих користувачів, які безпосередньо відповідають за прийняття управлінських рішень. Існує багато різних способів для забезпечення передачі інформації на підприємстві. Тут можуть використовуватися різні технічні і програмні засоби, канали комунікації, періодичність передачі (поширення) інформації тощо. Структурно можливі способи обміну інформацією на підприємстві наведено на рис. 1.

Рис. 1. МОЖЛИВІ СПОСОБИ ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЄЮ

Фізичний обмін паперовими документами (рис. 1) – це стандартний загальноприйнятий спосіб обігу документів на підприємстві, при якому друковані версії документів передаються від одного користувача до іншого. Незважаючи на те, що згідно зі статтею 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [8] підприємство має право вибору типу носія (паперовий чи машинний) для складання первинних та зведених облікових документів, більшість підприємств все ж таки ще віддає перевагу друкованим документам. З урахуванням цього обмін інформацією на підприємстві також повинен бути передбачений і у випадку використання паперового підтвердження фактів господарських операцій.

Якщо підприємство повністю або ж частково використовує первинні документи, створені в

електронному вигляді, то і документообіг також здійснюватиметься в електронному вигляді. Відповідно до статті 10 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», «відправлення та передавання електронних документів здійснюються автором або посередником в електронній формі за допомогою засобів інформаційних, телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних систем або шляхом відправлення електронних носіїв, на яких записано цей документ» [9]. Тобто інформація до кінцевих чи проміжних користувачів може передаватися з використанням різних можливих і наявних засобів та способів комунікації. У тому числі за рахунок пересилання засобами електронної пошти, розташування в централізованих електронних базах даних, пересилання по внутрішній локальній мережі (формальний обіг електронних документів) та організації одночасної роботи різних користувачів із загальнодоступними документами (рис. 1).

Зазначені чотири способи електронної комунікації облікової та іншої, потрібної для управління інформації мають також свої переваги та певні недоліки.

Пересилання інформації засобами електронної пошти – це беззаперечно швидкий та надійний спосіб комунікації. Але поруч із перевагами тут є і недоліки. Йдеться про те, що при внесенні змін до певного документа при появі його нової версії доведеться знову виконувати розсилку поновлень всім адресатам. У такому випадку виникає ймовірність появи неузгодженості версій документа в різних користувачів. Неузгодженість версій документа, у свою чергу, може стати причиною прийняття неправильного управлінського рішення на основі неактуальної інформації. Цей самий недолік є і при розсилці документів по внутрішній локальній мережі. Що ж до розташування документів у централізованій електронній базі даних та організації одночасної роботи (доступу) до спільних інформаційних ресурсів, то тут ця проблема вирішується автоматично. Зміни вносяться лише один раз в електронний документ (чи виконується його заміна на новішу версію), а кінцевий користувач щоразу отримуватиме доступ до найактуальнішої інформації. При застосуванні таких видів поширення документів лише потрібно забезпечити конкретні права доступу різних користувачів (лише перегляд, перегляд і копіювання, можливість редагування, повний доступ).

За таким принципом (центральної бази даних) працюють більшість сучасних інформаційних систем автоматизації бухгалтерського обліку. У них передбачені спеціальні бази-довідники, інформацію в які

вносить відповідальна особа, а інші користувачі бачать її актуальне значення. Такими довідниками, наприклад у програмах сімейства 1С, є «Співробітники», «Податки та відрахування», «Контрагенти» тощо. Причому при внесенні змін фіксується також і історія цих змін.

За таким самим принципом працює, наприклад, і безкоштовна загальнодержавна централізована база законодавства на сервері Верховної Ради України – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>. Під час пошуку певного документа завжди відкриватиметься його актуальна версія, крім того, відобразатиметься історія внесення змін до нормативно-правового документа. Це особливо актуально для працівника-обліковця, оскільки несвоєчасне ознайомлення зі змінами в правовій сфері може призвести до помилкових рішень або ж до виконання неправомірних дій (неправильно розраховані суми надбавок до заробітної плати, допущено помилку при виборі ставки оподаткування, не враховано зміну окладів згідно з тарифними розрядами тощо).

Що ж до безпосередньої організації централізованих баз даних, то тут варто зазначити, що більшість облікової інформації й різноманітних як первинних, проміжних, так і документів фінансової звітності на сьогоднішній день автоматично зберігається в інформаційних системах автоматизації бухгалтерського обліку. Доступ до відповідних даних можуть отримати користувачі на основі відповідних прав, які задаються адміністраторами цих систем. Але враховуючи, що інформаційна система бухгалтерського обліку є системою, яка відповідає за управління підприємством, крім безпосередньо облікової інформації, для її функціонування необхідні великі обсяги й іншої інформації. Для організації доступу до такої інформації доцільно використовувати різні комунікаційні технології, зокрема локальні сервери підприємства, віртуальні робочі області, програмне забезпечення і інтернет-сервіси для автоматичної синхронізації інформації. Про застосування останніх уже згадувалося в [6].

Зокрема застосування інтернет-сервісів синхронізації інформації можливе в обліку для:

- організації у «хмарі» централізованих тимчасових чи постійних архівів електронних оригінальних документів чи їх сканованих копій – це дозволить мати доступ до архіву всім користувачам, кому буде надано власником «хмари» відповідні права;
- організації спільної роботи у «хмарі» над документами кількох користувачів одночасно (територіальна віддаленість при цьому не має жодного значення). Зміни, які вносяться в документ одним користувачем, видимі одночасно для всіх

інших користувачів. У такому режимі роботи можливе додаткове «спілкування» між усіма online-користувачами документа за допомогою групового чату. Це особливо актуально і зручно при оперативному управлінні;

- створення табличних документів для постійної консолідації певної облікової інформації. Кожен, хто має право доступу до документа, вносить свої числові значення у визначені поля, які автоматично відображаються у відповідних підсумкових даних. За допомогою такої консолідації можна оперативно підбивати щоденні підсумки кількості проданої продукції у роздрібній торговельній мережі, залишки сировини і напівфабрикатів на різних складах підприємства, формувати групові замовлення на доставку зі складу необхідної кількості продукції тощо;
- створення загальнодоступних реєстрів нормативно-довідкової і розпорядчої документації, яка використовується обліковими працівниками для виконання їхніх безпосередніх посадових функцій;
- постійного сховища необхідної в роботі інформації, доступ до якої потрібно періодично отримувати з різних робочих місць [6].

У порівнянні з локальними базами даних, доступними лише з визначених робочих місць, до суттєвих переваг використання згаданих сервісів можна віднести такі:

- доступ до необхідної інформації за принципом «24×7×365», причому доступ можна отримувати з будь-яких комунікативних пристроїв. Для цього потрібне лише підключення до Інтернету;
- можливість детально контролювати зміни, які вносяться іншими користувачами у загальнодоступні документи, а також при необхідності відновлювати їх вміст до будь-якого із проміжних станів;
- чітка регламентація прав доступу до наявних ресурсів (документів) із суворим контролем їх видимості в глобальній мережі Інтернет;
- великі обсяги пам'яті на віртуальних дисках, які виділяються на безкоштовній основі (до 15 Гб);
- повна (або ж часткова) інтеграція «хмарних» сервісів з офісним пакетом MS Office версій 2010 і 2013;
- можливість встановлення на персональній комп'ютері користувачів інформаційної системи бухгалтерського обліку локальних програм, які дозволяють проводити автоматичну синхронізацію останніх версій довільних документів (файлів) між різними комп'ютерами, що мають доступ до спільної робочої області. За

рахунок цього відпадає потреба у використанні для комунікації інформації переносних USB-носіїв чи електронної пошти.

Збір необхідної для управління підприємством інформації з урахуванням зазначених стадій та організація її ефективної комунікації дозволять сформувати адекватне інформаційне забезпечення діяльності керівників, економістів і менеджерів різних ланок ієрархії управління та якісне функціонування інформаційної системи бухгалтерського обліку загалом.

Висновки

На основі проведеного дослідження можна зробити такі висновки:

– запровадження визначених у статті засад щодо формування документальної інформаційної бази дозволить уникнути надмірної розбудови інформаційної системи, дублювання інформаційних повідомлень та організувати оптимальну її структуру;

– збір інформації має відбуватися в кілька стадій, кожна з яких повинна давати відповіді на певні пошукові запитання. Обов'язково однією зі стадій повинна бути загальна оцінка знайденої інформації;

– найбільш розповсюдженою й оптимальною формою представлення знайденої інформації є таблична;

– для ефективної організації комунікації інформації доцільно використовувати як фізичний обіг документів, так і електронний. Значного спрощення і покращення електронного обігу документів можна досягнути за рахунок застосування «хмарних» сервісів, що дозволяють ефективно синхронізувати потрібну інформацію.

Перспективою подальших досліджень можуть бути специфіка формування інформаційного забезпечення системи бухгалтерського обліку, розробка механізмів визначення інформаційних потреб користувачів системи та оцінка якості управлінської інформації.

1. *Biznes elektroniczny: wybrane zagadnienia*. Pod redakcją Krzysztofa Dobrowolskiego i Jerzego Kujawy. Gdańsk, 2005, 182 str.

2. *Dzwolak Waldemar, Dzwolak Izabela. Zasady zarządzania dokumentacją systemową (na przykładzie HACCP) // Problemy jakości*. – 2003. – № 11. – Str. 21-23.

3. *Nowak E. Decyzyjne rachunki kosztów*. PWE Warszawa, 1994.

4. *Кузьмінський Ю.* Бухгалтерська інформація в управлінських рішеннях підприємств харчової промисловості / Ю. Кузьмінський, Р. Мачуга // *Бухгалтерський облік і аудит*. – 2009. – № 3. – С. 13–21.

5. *Кузьмінський Ю.А.* Оцінка ефективності впровадження інформаційних технологій у бухгалтерський облік / Ю.А. Кузьмінський // *Бухгалтерський облік і аудит*. – 2011. – № 7. – С. 27–31.

6. *Мачуга Р.І.* Віртуалізація і хмарні технології в обліку: далеко майбутнє чи реальне сьогодні? / Р.І. Мачуга // *Ефективна економіка*. – 2013. – № 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2008#_ftn5.

7. *Мачуга Р.І.* Інформаційна система бухгалтерського обліку в управлінні підприємствами харчової промисловості: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 / Мачуга Роман Іванович. – Тернопіль, 2009. – 196 с.

8. *Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні // Відомості Верховної Ради України*. – 1999. – № 40 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. – Заголовок з екрану. – (Закон України).

9. *Про електронні документи та електронний документообіг // Відомості Верховної Ради України*. – 2003. – № 36 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/851-15>. – Заголовок з екрану. – (Закон України).

10. *Свірко С.В.* Бухгалтерський облік у бюджетних установах: методологія та організація: Монографія / С.В. Свірко. – К.: КНЕУ, 2006. – 243 с.

11. *Свірко С.В.* Функції і завдання бухгалтерського обліку бюджетних установ на сучасному етапі його розвитку / С.В. Свірко // *Вчені записки*. Науковий збірник. – К.: КНЕУ, 2004. – Вип. 6. – С. 129–134.

1. *Biznes elektroniczny: wybrane zagadnienia*. Pod redakcją Krzysztofa Dobrowolskiego i Jerzego Kujawy. Gdańsk, 2005, 182 str.

2. *Dzwolak Waldemar, Dzwolak Izabela. Zasady zarządzania dokumentacją systemową (na przykładzie HACCP) // Problemy jakości*. – 2003. – № 11. – Str. 21-23.

3. *Nowak E. Decyzyjne rachunki kosztów*. PWE Warszawa, 1994.

4. *Kuzminskyi I.* Accounting information in managerial decisions of enterprises of food industry / I. Kuzminskyi, R. Machuga // *Accounting and audit*. – 2009. – № 3. – P. 13-21.

5. *Kuzminskyi I.A.* Evaluation of the effectiveness of implementation of information technology in accounting / I.A. Kuzminskyi // *Accounting and audit*. – 2011. – № 7. – P. 27-31.

6. *Machuga R.I.* Virtualization and cloud technologies in accounting: far future or the real present? / R.I. Machuga // *Effective economy*. – 2013. – № 5 [Electronic resource]. – URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2008#_ftn5.

7. *Machuga R.I.* Information system of accounting in management of enterprises of food industry: dissertation PhD in Economics: 08.00.09 / Machuga Roman Ivanovych. – Ternopil, 2009. – 196 p.

8. *On accounting and Financial Statements in Ukraine // Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*. – 1999. – № 40 [Electronic resource]. – URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. – (The Law of Ukraine).

9. *On electronic documents and electronic document flow // Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*. – 2003. – № 36 [Electronic resource]. – URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/851-15>. – (The Law of Ukraine).

10. *Svirko S.V.* Accounting in budgetary institutions: Methodology and Organization. Monograph / S.V. Svirko. – Kiev, KNEU, 2006. – 243 p.

11. *Svirko S.V.* Functions and tasks of accounting budgetary institutions at the present stage of its development / S.V. Svirko // *Scholar notes*. Scientific publication. – Kiev, KNEU, 2004. – Val. 6. – P. 129-134.

Дата подання рукопису: 15.04.2015 р.